

גיליון 26, 1 ביולי 2009

עסקת חבלה בזכויות העובדים

ההסתדרות מוסיפה לוותר על השכר תמורת הבטחות ריקות מתוכן

שר האוצר, יובל שטייניץ; יו״ר ההסתדרות, עופר עיני ויו״ר לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, שרגא ברוש חתמו בשבוע שעבר, בלשכת השר, על עסקת החבילה המשולשת בין הממשלה להסתדרות ולמעסיקים. לפי ההסכם שנחתם יופחתו דמי ההבראה של כל העובדים במגזר הציבורי ב-50%. עובדי המגזר הציבורי יקבלו, כפי שהובטח להם בהסכמי העבר, מענק חד פעמי בגובה 36% משכרם החודשי שיינתן בחודש יולי. המענק יינתן על חשבון תוספת שכר של 5% שהובטחה לעובדים בהסכמים קודמים וינוכה מתוספת השכר העתידית. זו ״תרומתם״ של העובדים לעסקת החבילה. ומהו חלקם של המעסיקים ב״עסקת החבילה״? הם זכו לשורה של הקלות וסובסידיות בכ-2.5 מיליארד שקל. כך המעסיקים, באמצעות ממשלתם, מכניסים את ידם הארוכה לכיסיהם של העובדים.

״היום חותמים השחקנים העיקריים במשק על שינוי תרבותי, ממציאות של מחלוקות והתנגשויות למציאות של הבנה ושיתוף״, אמר יו״ר ארגון הגג של המעסיקים, ברוש והוסיף כי ״שיתוף הפעולה יוציא את המשק מהמשבר ויתרום בשנתיים הקרובות לתוספת צמיחה של 2.4% וליצירת 60 אלף מקומות עבודה חדשים״. השמחה של ברוש מובנת. הרי לא בכל יום מקבלים המעסיקים מיליארדים רבים, ועוד ביוזמת מי שאמור היה להגן את האינטרסים של העובדים: עופר עיני! לגבי יצירת מקומות העבודה והצמיחה המובטחת – אפשר לרשום התחייבויות אלה על הקרח. השמחה של ברוש, כאמור, ברורה. מה שלא ברור הוא מדוע עיני ״מנדב״ את כספי העובדים ודווקא בעת המשבר הקפיטליסטי. זאת, בעת שהשכירים ״סופרים כל גרוש״, הוא מעביר את דמי ההבראה המגיעים כדין לידי בעלי ההון. עיני שב ואמר, כי הוויתורים נעשו על מנת לכלול מספר חוקים להגנה על זכויות העובדים – דווקא במסגרת ״חוק ההסדרים״ – המכשיר המרכזי לשליטה על התקציב והמדיניות החברתית-כלכלית שבידי בעלי ההון וממשלותיהם. ואכן, שלושה נושאים מרכזיים להגנת עובדים מובאים בחוק ההסדרים: חיזוק הזכות להתארגנות, איסור פיטורי עובד בעת מחלה והחלת חוק קבלני כח אדם על קבלני שירותים. לדברי עו״ד יפעת סולל, שניתחה סעיפים אלה עבור ״פורום הארגונים החברתיים לביטול חוק ההסדרים״, כותרות לחוד ומהות לחוד. הזכות להתארגנות כבר קיימת בחוק הישראלי. אכן, במקרים לא מעטים לא מאפשרים לעובדים להתארגן, אולם אין זאת בשל היעדר זכות, אלא כיוון שהעובד לא מעז להתארגן או להתלונן על מעסיקו, שמאיים עליו. התיקונים ב״חוק ההסדרים״ קובעים, כי לבית הדין לעבודה תהיה סמכות להטיל פיצויים לדוגמא על מעסיק שהפר את זכות העובדים להתארגן. אולם עובד שפחד קודם להתלונן, לא יעשה זאת גם עתה.

הבעיה האמיתית לגבי הזכות להתארגנות, אינה בסנקציות שניתן להטיל על מעסיק, אלא בהיעדר החובה לנהל מו״מ קיבוצי. זכות להתארגנות שאין אחריה חובה לשמוע את הארגון ולנהל עמו מו״מ לחתימת הסכם, היא זכות נכה. בניגוד לפרסומים, החובה לנהל מו״מ לקראת חתימת הסכם אינה קבועה בהצעת ״חוק ההסדרים״.

נושא מרכזי נוסף עניינו איסורי פיטורים של עובד חולה. זהו תיקון חשוב, כיוון שבישראל של שנות ה-2000 אסור לפטר נשים הרות או עובדות שעוברות טיפולי פוריות, אבל חולים – אפשר לשלוח הביתה בכל רגע. אלא שהצעה המונחת על שולחן הכנסת אינה אוסרת על פיטורי עובד חולה, אלא דוחה את פיטוריו של מי שצבורים לזכותו ימי מחלה. על פי החוק היום – כל עובד זכאי לניצול ימי מחלה של יום וחצי לכל חודש של עבודתו, עד למקסימום של 90 ימים. משמע: על פי התיקון אם עובד חלה במחלה קשה, כדאי שיהיו צבורים לזכותו ימי מחלה, כלומר - שעבד באותו מקום זמן ארוך למדי, ושלא ניצל קודם לכן את ימי המחלה, וגם אז, כדאי שיזדרז ויחלים ממחלתו תוך שלושה חודשים, ולא - תימוג הגנת החוק.

עניין נוסף שמוסדר ב״חוק ההסדרים״, הוא החלתו של חוק קבלני כוח אדם על קבלני שירותים. מדובר בלקונה בחוק, שלפיה קיימת חובת רישוי והפקדת ערובה לקבלני כוח אדם, וכן מוגדרות זכויות מורחבות של עובדים המועסקים על ידם, אולם אין כל חובה כזו לגבי קבלני שירותים. החוק נחקק לפני שהמציאו את המונח ״קבלני שירותים״, ולפיכך רבים הגדירו עצמם כך ולא כקבלני כוח אדם - רק על מנת להימנע מהחובות החוקיות.

... המשך בעמ' 2

אירוע מחאה בתל-אביב נגד התקציב

קבוצת "אפשר אחרת": יש להחזיר את התקציב לאזרחים

אירוע מחאה נגד הצעת התקציב יתקיים בתל-אביב על ידי קואליציה של ארגונים חברתיים ופעילי שמאל, ובהם פעילי חד"ש ומק"י: "אפשר אחרת". דובר ההתארגנות מסר, כי "ההתקפה הכלכלית על אזרחי המדינה מחייבת חזית התנגדות רחבה. נתניהו עולה שלב במסע ההרס של הדמוקרטיה: תכנית כלכלית אלימה במיוחד שפוגעת ברובו הגדול של הציבור; תכנית שלא מציעה תשובות לאבטלה ולעוני, לקריסת מערכות הבריאות והחינוך, למשבר הסביבתי, ולניצול עובדי הקבלן; תכנית גזענית ושוביניסטית, שפוגעת במיוחד בנשים, באוכלוסייה הערבית ובישובי הפריפריה".

לדבריו "אם אתה לא עשיר, לא תורם גדול בפריימריז ולא מתנחל, ביבי לא סופר אותך. בצעדי חקיקה נמהרים ואנטי-דמוקרטיים וללא דיון ציבורי חותכים תקציבי חינוך ובריאות, מפריטים את ניהול הקרקעות של ישראל, מעלים לנו מסים ואוכלים לנו את השכר. כל זאת תוך הורדת מסים לעשירים ביותר ולתאגידים, ותוך חיזוק מפעל ההתנחלויות הפרוע והאלים. הסכנה הנשקפת מהגזירות הללו מחייבת איחוד כוחות. נתאסף כולנו - פעילי מפלגות וארגונים לשינוי חברתי וסביבתי, אזרחים מודאגים ואנשים שאכפת להם, למחאה משותפת: החברה והדמוקרטיה בישראל לא למכירה! המשבר הכלכלי, המשבר החברתי, המשבר הסביבתי – כל אלה דורשים תקציב אחר לישראל. הגדלת התעסוקה, השקעה בחינוך, בסביבה ובבריאות, חיזוק הפריפריה והישובים הערבים, פינוי ההתנחלויות, הפסקת המתנות לתאגידים; תקציב שקוף, הוגן ומתקדם לישראל; תקציב שסופר אותנו".

ביום ה', ה-9 ביולי, בשעה 19:00 יתקיים אירוע מחאה, נגד המדיניות הכלכלית והחברתית של ממשלת נתניהו, בעד הדמוקרטיה ולמען צדק חברתי בישראל. כאמור, האירוע ביוזמת "אפשר אחרת", תנועת פעילי שלום, חברה וסביבה מתנועות ומפלגות שונות, ובהשתתפות קשת רחבה של ארגונים. פרטים נוספים: http://efshar.blogli.co.il

הרקע המעמדי של המחאות באיראן

המחאות שאירעו באיראן בשבועיים האחרונים, בעקבות תוצאות הבחירות, נעשו על רקע החמרת המצב הכלכלי והחברתי. כך על פי המפלגה הקומוניסטית של איראן, "תודא" (ההמונים), ששיגרה בימים האחרונים מסמך ובו היא מפרטת את הרקע המעמדי למחאה. בין היתר נכתב במסמך כי "ארבע שנות ממשלת אחמדי-נג'אד היו לארבע שנים של העמקת העוני ופגיעה במעמד העובדים. ממשלת אחמדי-נג'אד דוגלת במדיניות כלכלית ניאו-ליברלית המוכתבת על ידי הבנק העולמי וקרן המטבע. מניתוח מדיניות זו עלה בבירור שאחמדי-נג'אד וממשלתו פועלים על פי האינטרסים של הבורגנות המסחרית והביורוקרטית ובחלקה המחאה נובעת מהרצון 'לנקום' בממשלה בשל מדיניותה".

הוויכוח סביב המדיניות של הממשלה החל עוד בימי המהפכה ב-1979. אל ניסיון התיעוש של הימים ההם ושל הלאמת נכסי השאה המודח ובעלי בריתו, דובר אז רבות על "עשיית צדק עם העשוקים". אבל לפני שנתיים ממשלת אחמדי-נג'אד, באישורם של המנהיגים הרוחניים, אף יזמה תיקונים בחוקה של 1979. על פי תיקונים אלה, רוב המשק שבבעלות המדינה חייב להיות מופרט. באתר קרן המטבע ניתן לקרוא ש"הממשלה החלה ברצינות בתהליך ההפרטה. על פי הוראת האייתולה חמנאי יש להפריט תוך פרק זמן של 10 שנים יותר מ-80% מהתאגידים שבבעלות הממשלה". עוד נעשו בשנתיים האחרונות תיקונים בחוקי העבודה, לפיהם קרוב ל-70 אחוז מהעובדים הפכו לעובדים "זמניים".

עסקת חבלה... / המשך מעמוד השער

הדרישה להחלת החוק על קבלני שירותים, עלתה בכנסת הקודמת על ידי חברי הכנסת יוסי ביילין ודב חנין ואף עברה בקריאה ראשונה, למרות התנגדות הממשלה – שהיא המעסיקה הגדולה ביותר של עובדי קבלני שירותים.

אולם שוב, קריאה בתיקון המוצע מאכזבת. במקום שיוחל החוק במלואו על קבלני השירותים, כל שנותר ממנו הוא חובת רישוי (והרשיון יינתן לשנתיים במקום לשנה) וחובת הפקדת ערובה (אך לא בגובה הנדרש מקבלני כוח אדם). החוק לא הוחל על כל קבלני השירותים, אלא רק על אלה העוסקים בניקיון ובשמירה, זאת למרות שקיימים תחומים רבים הנדחקים לצורת העסקה פוגענית זו ותחומים נוספים (עובדי סיעוד, הסעדה, טכנאי מחשבים, ועוד ועוד). התיקון אינו מחיל על קבלני השירותים את החובה הקיימת היום להוכיח את איתנותם הכלכלית, כך שהוא מותיר את עובדי קבלני השירותים ללא ביטחון לתשלום משכורותיהם. מעבר לכל ההקלות האמורות, תמוהה הסכמתה של תדרות שלא להחיל על קבלני השירותים את כל הפרק העוסק בזכויות העובדים. בכך היא הותירה את התיקון כקליפה ריקה.

התיקונים האמורים משפרים אך במעט את מצבם של חלק מהעובדים בישראל, אולם שיפור זעיר זה לא יכול להצדיק את התמיכה של ארגוני העובדים והמפלגה המכונה "מפלגת העבודה" למדיניות הכלכלית של הממשלה הימנית, שמשמרת את השיטה הקפיטליסטית, מעדיפה את בעלי ההון על חשבון מעמד העובדים ומפריטה עד עפר את שאריות מדינת הרווחה.

אפרים דווידי

מהי התגובה שעל השמאל לאמץ לנאום נתניהו, ולפניו - לנאום אובמה?
בעמוד זה מתפרסמות דעות, המבטאות גישות שונות
הקוראות/ים מוזמנות/ים לשלוח תגובות באמצעות info@maki.org.il

הדרך לסיום הכיבוש עוברת בארנק

מאת **דניאל רוזנברג**

בסמוך לנאומי אובמה ונתניהו, ב-16 ליוני, פרסם ארגון "הקואליציה האמריקאית לסיום הכיבוש הישראלי" כרוז, בו הוא קורא להפסקת הסיוע הצבאי לישראל, ולהתנייתו בהתקדמות במו"מ בין ישראל לפלסטינים ובהשגת יעדים מדיניים. הכרוז מציין כי "על הסיוע, לכל הפחות, להיות מותנה בהתקדמות לקראת השגת היעדים אשר נקבעו על ידי הנשיא אובמה, של סיום המצור על רצועת עזה, הפסקת כל פעילויות ההתנחלות בגדה המערבית ובמזרח ירושלים, ופתיחה בתהליך משא ומתן אשר יסתיים בשלום צודק ובר-קיימא". בין 40 הארגונים החתומים על מנשר הקואליציה ניתן למנות תנועות שלום כגון Code Pink Women for Peace, Progressive Democrats for America ועוד, בנוסף לארגונים חברתיים שונים ואיגודים מקצועיים. חלקם של התומכים בהקפאת הסיוע מסתמכים על סעיפים בחוק הבינלאומי, אשר אוסרים על סחר בכלי נשק עם מדינות המפרות זכויות אדם באופן שיטתי. כך, למשל, טוען ארגון אמנסטי, כי מאחר ובמבצע "עופרת יצוקה" בעזה נעשה, לפי עדויות רבות, שימוש בכלי נשק האסורים בחוק הבינלאומי, יש להטיל חרם מסחרי על ישראל בכל הנוגע לכלי נשק. ארגון אמנסטי טוען כי מאחר וארצות הברית היא ספקית הנשק המרכזית של ישראל, כולל כלי הנשק האמורים כגון זרחן לבן ופגזי רסס, עליה להפסיק כל סוג של סיוע צבאי לישראל. בנוסף, הסיוע הצבאי לישראל חותר תחת החוק האמריקאי, אשר קובע איסור על סיוע באימוני לוחמים ואספקת כלי נשק למדינות הנחשבות מפרות שיטתיות של זכויות אדם.

הפרסומים השונים מגיעים על רקע דיוני התקציב הפדראלי לשנת 2010 אשר נפתחים בימים אלה. לפי התקציב המתוכנן, המענק לישראל יעמוד על 2.7 מיליארד דולר, שהם 225 מליון דולר יותר מאשר הסיוע של שנת 2009. ממשל אובמה התחייב להעביר 30 מיליארד דולר בסיוע בטחוני לישראל בעשר השנים הקרובות, סכום המהווה עליה של 25% לעומת התקופה המקבילה תחת הממשלים הקודמים. הכספים יועברו למרות שישראל אינה מתכוונת להפסיק את הבנייה בהתנחלויות או לפרק את המאחזים הבלתי חוקיים, כפי שנאמר בנאומו של ראש הממשלה נתניהו. בנוסף לקמפיין למען הפסקת הסיוע הצבאי הממשלתי, פועלים ארגונים ופעילים רבים למניעת סחר למטרות צבאיות של תאגידים וחברות פרטיות עם ישראל. כך, למשל, מתנהל הקמפיין למען הפסקת הסחר עם ישראל של תאגיד Caterpillar: דחפורים מתוצרת החברה המשמשים באופן תדיר להריסת בתי פלסטינים בשטחים הכבושים ובמזרח ירושלים, והביאו למותם של פלסטינים רבים ושל אזרחית אמריקאית אחת, רייצ'ל קורי, בשנת 2003. הקמפיין כנגד חברת "קאטרפילר" הביא לביקורת רבה על החברה, ואף להפסקת ההשקעות בתאגיד זה של מספר גופים גדולים, כולל הכנסייה האנגליקנית וקרנות השקעה שונות. בנוסף, בעקבות לחץ דומה, מתכוון תאגיד "מוטורלה" לחסל את אחזקותיו בחברת התקשורת הישראלית "מירס", בעקבות עסקה שנויה במחלוקת, בה מכרה החברה לצה"ל מרעומי פצצות בהם נעשה שימוש במלחמות האחרונות בעזה ובלבנון. צעדים אלה מתווספים להחלטה של חברת Veolia למכור את מניותיה בחברת "סיטיפס", האחראית על פרויקט הרכבת הקלה בירושלים. זאת לאחר מסע שתדלנות אינטנסיבי של תנועות וגופים שונים, אשר הדגישו את העובדה, כי מסלול הנסיעה של הרכבת יחבר בין מערב העיר למזרחה ולגושי ההתנחלויות, ועל ידי כך יחזק וינציח את אחיזתו של הכיבוש הישראלי בשטחים הפלסטינים.

מעבר לכך, ארגון "קואליציית נשים לשלום" מפרסם רשימה מפורטת של תאגידים ישראלים ובינלאומיים אשר קשורים בהשקעות בהתנחלויות בשטחים הכבושים. את הרשימה ניתן למצוא באתר http://whoprofits.org.

ברגותי לח"כ ברכה: אחדות פלסטינית - תנאי להצלחה

"אחדות היא הבסיס להצלחת המאבק הלאומי", אמר אחד מראשי פתח, מרואן ברגותי, ליו"ר חד"ש, מוחמד ברכה, בעת ביקורו של ברכה אצל ברגותי בכלא הדרים בשבוע שעבר. ברגותי עצור מאז 2002 ושוחח כשעתיים עם ח"כ ברכה על המצב הפוליטי בקרב הפלסטינים. ברגותי אמר לח"כ ברכה, כי שאלת אחדותם של הפלסטינים על פלגיהם היא מרכזית כדי לנצח את הכיבוש. עוד הוא קרא לתנועות השונות להתייצב לשיחות ההידברות שיתקיימו בקרוב בקהיר על מנת להגיע לשורה של סיכומים והבנות משותפים. הוא הדגיש את חשיבות ועידת הפתח השישית שתתקיים בבית לחם ב-4 באוגוסט. הוועידה הקודמת, החמישית, נערכה ב-1989, לפני כעשרים שנה. בוועידת הפתח ישתתפו כ-1500 צירים מהגדה, רצועת עזה וירושלים המזרחית. במהלכה יתקיימו בחירות לשני מוסדות ההנהגה: הוועדה המרכזית המונה 21 חברים והמועצה המהפכנית, בת 84 חברים. ברגותי נמנה עם הפעילים המרכזיים והידועים ביותר וצופים שהוא ייבחר לוועד המרכזי. קיום הוועידה ועריכת בחירות לראשות התנועה מהווה ניצחון לפעילים שדרשו דמוקרטיזציה בתנועה הלאומית הפלסטינית הגדולה.

50 שנה למרד ואדי סאליב

העיתונאית חנה שם-טוב (1927–2008) פרסמה ב"קול העם" את רשימה ממרד ואדי סאליב בכתבה ארוכה שראתה אור ב-19 ביולי 1959 תחת הכותרת "מי האשם?". להלן הרשימה שכתבה שם-טוב לפני חמישה עשורים המתפרסמת כאן לקראת יום השנה ה-50 למחאה החברתית של הציבור המזרחי

ההפגנה היתה סוערת וזועמת מראשיתה, והרת-פורענויות באחריתה. ״המשטרה הרגה אחד מאתנו״ — זעקו הבחורים הצעירים שצעדו בראש ההפגנה, ובידיהם דגלים שחורים ודגל כחול-לבן טבול בדם. אחריהם צעדו נשים, בני-נוער, ילדים, ועוד בחורים צעירים, וגם קשישים. כ-300 איש צעדו כבר בראשיתה של ההפגנה. דרי הכוכים בוואדי-סאליב יצאו אל הרחוב. בזעקה: ״המשטרה הרגה אחד מאתנו״ ביטאו את תמצית מחאתם על קיפוחם העדתי והסוציאלי גם יחד. ואם קראת מישהו הצידה, באותו שלב של ההפגנה, עוד מוכן היה לספר לך על תנאי-חייהם המרים של בני השכונה.

אלא שמישהו כבר אז החל לצעוק: ״אם לא יתנו לנו את השוטר שירה, נהרוג את כל הלבנים״. אחר-כך, בהמשכו של היום, כאשר ההפגנות התפזרו והתאספו שוב ושוב, הלכה וגברה נימה זו, לוותה במעשי-התפרצות לחנויות, בהפיכת מכוניות והצתתן, ולבסוף, בעלייה להדר-הכרמל, בהריסת חלונות-ראווה תוך זעקות מרות ופראיות, עד להתערבות של כוח משטרתי גדול. רחובו הראשי של הדר-הכרמל דמה לעיר שלאחר-פוגרום ושוטרים אין ספור, חבושי כובעי-פלדה ונושאי מגינים ואלות, סובבו בעיר והִשרו מועקה בהזכירם את שאֵירע.

בחור צעיר, יוצא אחת מארצות צפון-אפריקה, חבוש כיפה, הטיל בחמת-זעם את עציציה של מוכרת-פרחים בזגוגיות חנותה הקטנה, וניפץ עציץ אחר עציץ. בהגיעי למקום כבר נופץ הכל ללא הכר והאישה הקשישה עמדה חסרת-אונים בתוך כל ההרס הזה. אילו חשב אותו צעיר, באיזה קושי מוציאה אשה זו את מחייתה מפינת הצמחים שלה, כמה קשה גם גורלה שלה, האומנם לא היה נרתע מחמת הרס זו?

*

יש מי שטוען, כי בני העדה ״חסרי-תרבות וחסרי-הבנה״. אין זו אמת. לבני העדה הצפון-אפריקאית, כמו לכל עדה אחרת בארץ, מנהיגים יפים משלה וערכי תרבות משלה. נכון, יהודי צפון-אפריקה באו מארץ בה חיו במסגרת ובאורח-חיים לפעמים פטריארכאליים כמעט, ששימרו גם

הרבה מנהגים ואמונות אשר אבדו עליהם כלח. כיוון שעזבו את קרקע צמיחתם, עלו ארצה ובאו במגע עם קצב החיים, תנאי-העבודה וחיי-החברה הקפיטליסטיים בארצנו, נשברו הרבה מסגרות ומנהגים ישנים. אולם להיקלט במציאות חדשה זו, לקלוט ערכים חדשים, להתקדם ברכישת מקצוע וידע לא סייעו בידם: להיפך, במציאות של שכונות-העוני, וגם מושבי עוני החקלאיים ו״עיירות-הפיתוח״, במציאות של חוסר-עבודה ומצוקה איומה, נכפתה עליהם, על מרביתם קפיאה על השמרים, עד לידי ייאוש, עד לידי קנאה בעדות אחרות, שמנת-חלקן נראתה להם טובה יותר. ומכיוון שהמשטר הקפיטליסטי, בתחרות האכזרית השוררת בו, בחוסר אמון שהוא זורע בין איש לרעהו, עוד מגביר את הקיפוח העדתי — ובני עדות אלה מקופחים שבעתיים, גם כאנשים עמלים בתנאי-ניצול קשים וגם כעמלים בני עדה מקופחת — ורק מגביה מחיצות של זרות וחשדנות עדתית גברה ונצטברה המרירות עד מאוד.

ומכיוון שכל אותן מפלגות, של הממשלה ״הפועלית״ וה״אופוזיציוניות-בורגניות״, בפעולתן בתוך שכונות אלה, עושות הכל חוץ מחשיפת שורש האפליה והמצוקה — שהוא משטר הניצול והמצוקה השורר בארץ — חוץ מהצבעה על פרספקטיבה של שינוי פני הדברים — שהוא המאבק המאוחד של כלל הנפגעים ממשטר זה, - הן, המפלגות הללו, במו-ידיהן דוחפות את האנשים לפעולות ייאוש עקרות כמו אלו של ההפגנה באחריתה.

כל אותם פרנסים עדתיים של המפלגות הללו ידועים בקרב בני עדתם כאנשים שקודם-כל טובת-ההנאה שלהם נגד עיניהם ואחר-כך הם לכל היותר מעוניינים לצוד קולות. אבל במשך כל ימות השנה, שלא בעונת בחירות, אין הם מגלים, בדרי שכונות-העוני, התעניינות מרובה. הנה, גם ״אחדות-העבודה״ (המפלגה — המלב״ד) פתחה מועדון בוואדי-סאליב ערב הבחירות להסתדרות, אולם מאז הבחירות הללו לא נפתח המועדון כלל, כפי שפעילי אותה מפלגה, בחיפה הודיעו בעצמם. כל אותן מפלגות, מ״חירות״ ועד ״אחדות-העבודה״ ומפ״ם, מלעיטות את האנשים בדמגוגיה שובינית — וממנה ועד לשנאה עדתית לא צריך לפסוע צעדים רבים — מכניסות שחיתות וציניות בקנותן קולות ופעילים תמורת טובות-הנאה שונות, ומבלבלות הרבה את המוח, בטשטשן את מקור הבעיה, את הניצול *המעמדי*, את ניגודי האינטרסים *המעמדיים*, את הצורך במאבק *מעמדי*, ובצורה כזו הן מרחיקות אותם מהאחדות המעמדית עם העמלים בני העדות האחרות ודוחפות אותם אל דרך ההתכתשות הבין-עדתית במקום דרך המאבק המעמדי.

הנה לא מכבר ערכו תושבי מעברת עיר-המפרץ — רובם גם כן יוצאי צפון-אפריקה — שביתת-שבת בפתח בניין הסוכנות בחיפה, בתביעה הצודקת לספק להם, לאחר שמונה שנות מעברה, דיור בשכר-דירה. גם אז נמצאו עיתונים כמו ״דבר״ ו״על המשמר״, וגורמים כמו מזכירות מועצת פועלי חיפה שהרימו קול צעקה: ״הסתה עדתית״. ייתכן, כי בארגון שביתה זו, בראשיתה, היה חלק גם ל״ארגון ליכוד יוצאי צפון-אפריקה״ וייתכן שלא. על כל-פנים, עובדה היא שרוב תושבי מעברה מוזנחת זו הם יוצאי צפון-אפריקה. האם

משום כך אפשר להוריד מערך צדקת תביעתם? האם משום כך צריך היה להימנע מתמיכה במאבקם הצודק? אלא שדרי מעברת עיר-המפרץ, להבדיל מתושבי ואדי-סאליב, נקטו בדרך-מאבק צודקת ומועילה. גם יוצאי עדות אחרות, מקרב תושבי המעברה שותפו במאבק. תביעתם הצודקת, והמראה המזעזע של המשפחות השובתות על ילדיהן הרכים, גייסו את תמיכתם של העוברים-ושבים, של העמלים מבני כל העדות. השובתים עצמם למדו תוך כדי ניהול המערכה, מהו כוחו של מאבק מלוכד ונכון, והם השיגו הישג רציני.

אולם הפגנתם של תושבי ואדי-סאליב עוררה תגובות קשות, גם בקרב אותם עמלים שהם בעלי-בריתם בכוח. חלק מיוצאי אירופה המתגוררים בוואדי-סאליב, וגם הם, כידוע, אינם מבעלי-הנכסים ומתפרנסים ביזע כפיהם בקושי, עזבו באותה לילה את השכונה, מפחד של התנגשויות בין-עדתיות. והלא אפשר היה לעשות ניסיון ולאחד את כלל תושבי השכונה למאבק על תביעות צודקות. ובין יוצאי אירופה בוואדי-סאליב ישנם, ללא ספק, כאלה אשר היו נרתמים למאבק זה. בהדר-הכרמל עוררה ההתפרצות תגובה חוזרת נגד ״הצפון-אפריקאים האלה״ בקרב העמלים, שגם להם לא היה ברור מקור הרעה.

*

לפני כשנה ערכו פועלי-הנמל הצמודים מאבק להטבת תנאי-עבודתם, שהם ירודים ביותר. אלה הם אותם פועלי הנמל העובדים רק חלק מימי-העבודה בחודש, בהתאם לצרכי-העונה. הם עובדים כך במשך שנים, ועד לניהול המאבק ההוא, לא זכו בכל זכויות של קביעות, אפילו להבטחת מינימום של ימי-עבודה. בין פועלים אלה גדול חלקם של יוצאי צפון-אפריקה, שהרגישו עצמם מקופחים, לגבי פועלי הנמל הקבועים, לא רק בגלל מעמדם המקצועי אלא גם בגלל מעמדם העדתי. אלא שהמאבק איחד אז את כלל הפועלים הצמודים, על כל עדותיהם. זוכרת אני את אחת מאסיפותיהם של הפועלים הצמודים, באותה תקופה חלקם הגדול לא שלטו הם היטב בעברית, לא יוצאי צפון-אפריקה ולא יוצאי-תורכיה ולא יוצאי רומניה וכו׳, אלא שהשפה היחידה, שהיתה משותפת לכולם, היתה בכל זאת רק העברית. וכך ניהלו את אספתם ומאבקם בשפה עילגת למדי, אולם מעמדית ברורה עד מאוד. הם הבינו זה את זה מצוין.

הנה כך, המאבק המשותף מאחד את כל העמלים בני כל העדות. דבר אחר הוא שמוסדות ההסתדרות התייצבו, כדרכם, בקודש, גם נגד מאבק צודק זה.

אחר-כך, כאשר תוך כדי התפרצותם, הרסו מפגיני ואדי-סאליב את מועדון ההסתדרות ומועדון מפא״י, הרימו עסקני מפא״י עיניים מתחסדות לשמיים, וזעקו: את המועדון שלנו, את ביתם שלהם הרסו. אך האומנם כך, כפי שהנהגת ההסתדרות מנהיגה את ההסתדרות, זהו ביתם? אנחנו נהיה האחרונים שנתמוך בפעולות-הרס עקרות כגון אלה, אך האם אין למנהיגי ההסתדרות חלק בדחיפת האנשים לפעולות ייאוש כגון אלה? והאומנם כל הבילוש, השחיתות, הבריונות, שעסקני מפא״י מסוימים ורבים מחדירים בקרב מעמד-הפועלים, לא מכשירים ומדשנים את הקרקע לפעולתה של ״חירות״?

הנה-כי-כן, המאבק לשינוי פני ההסתדרות, להורדת הנהגתה להחלפת מדיניותה, הוא גם מאבק למיזוג העדות תוך כדי ניהול מאבק מעמדי מאוחד.

במסיבת-עיתונאים הודה אבא חושי, ראש עיריית-חיפה, כי הפתרון לגבי תושבי ואדי-סאליב הוא הקמת שיכונים, הכנסתם לשיכונים אלה וחיסול משכנות העוני בוואדי. אלא שהוסיף, בשביל כך צריך כסף, ומאין לקחת את הכסף?

הנה-כי-כן, המאבק לשינוי פני המדיניות הישראלית בכללה לשינוי הרכב תקציבה של מדינת ישראל, לאספקת מקורות כספיים לשיכונים ושירותים סוציאליים לעמלים ומקורות עבודה לפועלים — הוא גם מאבק לביטול הקיפוח העדתי, ליצירת שותפות ואחווה בין-עדתית.

הממשלה החליטה: "על המשטרה למנוע התפרעויות בכל האמצעים"

״אירועי ואדי סאליב״, כפי שכונו בעיתונות הממסדית של אותה התקופה, הם סדרת הפגנות רחוב ומחאות שאירעו בשנת 1959 בשכונת ואדי סאליב בחיפה .האירועים היו מרי חברתי כנגד קיפוח ואפליה על רקע מעמדי-עדתי של המזרחים, ונגד הממסד של מפא״י ששלט במדינה באותם ימים. שכונת ואדי סאליב הייתה במקור שכונה ערבית בשם ״ואדי א-צליב״, שרוב תושביה הפלסטינים גורשו ממנה בשנת 1948. לאחר הגירוש אוכלסו הבתים הנטושים בעיקר על ידי עולים ,מרביתם יוצאי צפון-אפריקה. ב-9 ביולי 1959 הוזמנה המשטרה על ידי הבעלים של בית הקפה" רוזוליו״ בוואדי ״לרסן שיכור משתולל״ - תושב השכונה, הסבל עקיבא יעקב אלקריף. במהלך התקרית נורה אלקריף ברגליו. בעקבות הירי נאספו תושבים ופרץ עימות אלים בינם ובין השוטרים .מפקד תחנת המשטרה המקומית שהגיע למקום הרגיע את הרוחות והאירוע הסתיים. עוד באותו לילה נפוצו שמועות על מות הפצוע, ובתגובה לכך הפגינו בבוקר למחרת מאות מתושבי השכונה מול תחנת המשטרה. ההפגנה התפזרה בשקט, אך מאוחר יותר, כבר באותו יום, נערכו הפגנות נוספות שהתפתחו למחאות אלימות.

המפגינים יצאו אל שכונות הכרמל בחיפה, שם התגוררה האוכלוסייה הוותיקה והמבוססת, יידו אבנים, חסמו כבישים, הציתו מכוניות, שברו חלונות ראווה, ובזזו חנויות. בוואדי ובהדר הסמוכה הפכו מועדוני מפא״י וההסתדרות הכללית למטרה לזעם התושבים. המשטרה ניסתה לפזר את המפגינים בכוח, ומפגינים ושוטרים נפצעו. 34 מפגינים נעצרו. ב-11 ביולי פרצו הפגנות אלימות ברחבי ישראל ,ביישובים בהם רוכזו מזרחים: טבריה, באר-שבע ומגדל העמק. הממשלה התכנסה בעקבות האירועים לישיבת חירום, בסיומה פורסמה הצהרה לפיה ״הממשלה הטילה על המשטרה למנוע התפרעויות בכל האמצעים העומדים לרשותה״. בנוסף החליטה הממשלה על הקמת ועדת חקירה ממלכתית בראשות השופט משה עציוני. בדו״ח הוועדה, קבע היו״ר השופט עציוני: ״כאן חטאנו כולנו, כאן אשמים אנחנו כולנו״. אירועי ואדי סאליב העלו על סדר היום הציבורי את עוצמת הקיפוח העדתי של עולי ארצות ערב. זאת, בהמשך להפגנות ועצרות שארגנו פעילים קומוניסטים ממוצא מזרחי במעברות ובריכוזי עולים מתחילת שנות ה-50.

חזון אחר לתל-אביב בת המאה

מרוב חגיגות נשכח החינוך לכבוד הדדי ושיתוף פעולה

מאת **ארנון דוניץ**

מאה שנה הן אכן אירוע חשוב בהיסטוריה של תל-אביב. העירייה תכננה חגיגות שיימשכו כל השנה, והכוללות הילולות ומחזות מרהיבי עין. אבל לא כולם בתל-אביב שותפים לחגיגות. ובאמת: מי מפיק תועלת מחגיגות אלה - אלה שיש להם, או אלה שאין להם? כיצד אפשר להצדיק את ההוצאה העצומה בעוד שאנשים חסרי-כל חיים בינינו בשוליים?

לפני שאנו חוגגים, כלום לא מוטל עלינו, ראשית, לטפל בבעיה המכרסמת של כיבוש, מלחמה, כאב וטרור על אדמתנו שלנו? לפני שנחגוג עבר, האם לא כדאי שנסמן נתיב לעתיד, לקראת מטרה, שתהיה ראויה לציון בעוד מאה שנים? בבית הספר "ביאליק רוגוזין" שבדרום ת"א נעשה צעד קטן אך החלטי. כאן ניתן לראות דוגמה לפעולה למען העתיד. כאן אין מקום לצביעות, כאן אין "ישראלים מדרגה שלישית".

"עקרונות מנחים" מרשימים אלו, אך צנועים, סייעו ליצור "בית הרחק מהבית" בבית הספר ביאליק רוגוזין; שינו לחלוטין תיכון עירוני, שעמד על סף סגירה בשל "אי עמידה בתקנים החינוכיים", והפכו אותו לבית ספר המנסה לעשות יותר מאשר רק לתת "הזדמנות שנייה" או "מחסה" ל"ילדים בעיתיים" המורחקים מהרחובות. בית ספר ייחודי זה, שאני גא להיות חבר בצוות המורים שלו, בראשותה של קארן טל, המנהלת, מבקש לחזק את בני הנוער, ללמדם "לנצל את ההזדמנויות" ולעצב בעצמם את עתידם וקיומם, בביטחון עצמי באישיותם, במקום מגוריהם ובמקום שממנו הם באו.

המחבר היה שותף מסור ומחויב ללא סייג במערכה שניהל בית הספר, כדי לתת לילדיהם של פועלים-מהגרים ולמשפחותיהם את הזכות לחיות, לעבוד ולקבל חינוך נאות במדינת ישראל. זה היה מבצע שיצא לדרך, יד ביד וכתף אל כתף עם הילדים וההורים, ועם רבים מהמורים של בית הספר המיוחד הזה. הרעיון צמח בין כותלי בית הספר, והיווה חוויה מעצבת ומעצימה, אשר ממשיכה להשפיע על התהליך המתמשך של קבלת החלטות, הנוגעות לעתידם של ילדים אלה, הילדים שלנו, ומשפחותיהם.

בית הספר לא רק מכשיר כל ילדה וילד להיות חברים פעילים ואחראים בחברה, אלא גם פועל כדי לצייד את הילדים ביכולת להיות שותפים בהוויה הדמוקרטית השברירית במדינה.

הרבה ממה שהושג עם התלמידים, המורים והמחנכים כאחד, נבע מהחיפוש האישי העיקש אחר דרכים, שבהן ניתן לבנות תיאוריה ולהעמידה במבחן המעשה. עד כמה שזה נראה מובן מאליו, רעיון זה אינו דבר שכיח, המתרחש בכיתה. ההשראה למחשבה ולמעשה כה רדיקליים הגיעה מאנשי אקדמיה מלומדים כמו פרופסור דייב היל, גלן ריקובסקי, פאולו פרירה, וכן פיטר מקלארן, הנרי ג'ירו, בל הוקס, איירה שור ואחרים.

הלהט לסייע ביצירת עולם טוב יותר בא מאנשי חינוך, אשר נפלה בחלקם ההזדמנות המיוחדת במינה למזג ידע תיאורטי ומחויבות עמוקה למוסר ולערכים, עם יישום מעשי בעבודתם כמורים, כמדריכים וכיועצים.

כאשר ישראל תהיה דמוקרטיה באמת ותיפטר מסכסוכי המלחמה ומהשנאה והמריבות, יהיו אלה המורים אשר ייצרו סדר יום חינוכי, שהוא תוצאה של חדשנות, מחשבה מהפכנית ומעשה. יותר מאי-פעם ישנה הרגשה, שהנוער זקוק היום לכיוון ולסלילת דרך רצופה בערכים הומאניים.

זו הסיבה מדוע מדיניות חינוכית אינה יכולה לנצנוח "מלמעלה למטה". הגישה צריכה להיות "מלמטה כלפי מעלה", ומאופיינת בכיבוד הדדי ובשיתוף פעולה בריא בין בעלי העניין, יחד עם הבנה עמוקה והערכה של הדרישות העכשוויות לשלום עולמי ולאחווה אנושית.

משימה שניתן לבצע

עתה, כאשר אנו בעיצומן של חגיגות המאה, כלום לא נוכל לקחת על עצמנו את המשימה לעשות את תל-אביב לעיר המקיימת אידיאלים של אנושיות, שלום, שוויון וכבוד? כאשר נעשה זאת, אז ורק אז, אפשר יהיה להאמין ללא סייג, שלדורות הבאים יהיה משהו מרהיב-עין לחגוג בעוד מאה שנים מהיום.

רק כאשר נאמץ באמת את הגישה המכבדת ריבוי תרבויות וניצור אווירה של שוויון אמיתי, נוכל להצדיק חלומות וציפיות של התושבים. שוויון זה צריך לבוא מתוך המרקם החברתי, מבפנים החוצה, בניגוד לציפוי השטחי הנוכחי או להעמדת הפנים שמאחוריה אנו מסתתרים.

אנו מאמינים עמוקות, כי לבית הספר ביאליק רוגוזין יש פוטנציאל להוציא לאוויר העולם את רוחות השינוי באמצעות המורים והחינוך.

*** ארנון דוניץ הוא מורה ומחנך בקמפוס בית הספר ביאליק-רוגוזין בתל-אביב**

מקורות

דרפנר, לארי, "ישראלים מדרגה שלישית", "ג'רוזלם פוסט", 27 במארס 2008.

עיר לכולנו: קורס על תקציב העירייה

קורס חדש וראשון מסוגו תקיים בקרוב הרשימה "עיר לכולנו". במרכז הקורס יעמוד תקציב העירייה. הקורס יכלול ארבעה מפגשים שיימשכו שלוש שעות כל אחד. עלות ההשתתפות בקורס היא 50 שקלים בלבד, או לפי היכולת הכלכלית של התושב. הקורס יתקיים במרכז השל ברחוב נחלת בנימין 85, בארבעה מפגשים שבועיים. המפגש הראשון יתקיים ביום רביעי, ה-8 ביולי.

בעקבות המחאות בפרו: נפט ואינדיאנים לא הולכים יחד

מבחינתן של חברות הנפט, דמם של הילדים אינו אלא תוסף דלק זול

מאת **גרג פלאסט (Palast)**

ישנה דרך פשוטה למצוא נפט. לך לשמורת טבע מדהימה ונידחת, נניח אלסקה או האמזונס, מצא כמה אינדיאנים, ואז קדח מתחתיהם.

אם התושבים האינדיאנים קובלים, נו, אז השתק אותם. לא מכבר, ילידים פרואנים השתלטו על אתר קידוח נפט, תפסו תשעה שוטרים ששמרו עליו, וכפי שמוסרים הדיווחים – הוציאו אותם להורג. זה בא בעקבות הרצח בידי הממשלה של יותר מ-12 תושבים של יערות הגשם, אשר מחו על תפיסת הקרקע שלהם לצורך קידוחי נפט.

שוב ושוב אנו נוכחים בכך. במהלך עבודתי, כחושף של מעשי הונאה. הנה כמה תחנות מלכודת בנתיב הדמעות רווי הנפט.

בשנת 1980, גנב צ׳ארלס קוק נפט גולמי בשווי של 3 דולרים ממיכל הדלק של סטנלי אן תינגלי מאוקלהומה. זה החלק המוזר. קוץ׳ היה (ונותר) מי שמאייש את המקום ה-14 ברשימת העשירים ביותר בעולם – שוויו כ-14 מיליארד דולר. סטנלי אן היה אינדיאני עני מרוד ממחוז אוסאג׳.

סטנלי אן לא היה הקורבן היחיד של קוק. כפי שעולה מסרט הקלטה סודי של מנהל בכיר לשעבר בחברה שלו, תעשיות קוק, המיליארדר תבע שהנהגים של מיכליות הדלק ישאבו בחשאי דלק בערך של כמה דולרים מכל מיכל, המחובר לבאר נפט גבולית בשמורת אוסאג׳, היכן שלקוק היה חוזה לרכישת נפט.

קוק, לפי אותה הקלטה, היה שמח עד הגג, כאשר הציגו בפניו את הקף הגניבה. אחיו הצעיר של צ׳רלס קוק, ביל, הסגיר אותו, כאשר התלונן שאחיו צ׳רלס ודייוויד גזלו ממנו את החלק המגיע לו משלל הגניבה מאדמות הילידים, שהסתכם ב-750 מיליון דולר.

האף.בי.איי. צילם את גניבת הדלק בעזרת מצלמות נסתרות. אך האישומים הפליליים נגנזו בעקבות התנגדות שקטה, שהפגינו כמה סנאטורים רפובליקאים. וישנם הילדים של עם הצ׳וגאץ׳ באלסקה. נמל ואלדז באלסקה הוא, ללא ספק, אחד מאתרי הנדל״ן רבי הערך בעולם: הוא הנמל היחיד באלסקה שאינו צפוי לרעידת אדמה ואינו קופא, ואשר בו ניתן להעמיס נפט משדה הנפט הענקי המכונה ״המדרון הצפוני״. בשנת 1969, חברת אקסון וחברת בריטיש פטרוליום לקחו את הקרקע מבני הצ׳ונאץ׳ ושילמו תמורתה דולר אחד! אני לא מתבדח.

וואלי היקל, המושל לשעבר של אלסקה, דחה את הצעתי, שלבני צ׳וגאץ׳ מגיע כבוד (וגם כסף) רב יותר עבור רכושם. ״בעלות על קרקע מושגת בשתי דרכים, מר פלאסט״ – הסביר המושל, שהוא גם בעלים של חברה לצינורות להולכת נפט – ״בקנייה או בכיבוש. העובדה שהסבא שלך צד אייל בשטח, אינו הופך את השטח לקניינך״.

בני הצ׳וגאץ׳ חיים באזור הזה במשך 3,000 שנה.

שום חברת נפט לא תחלום על קידוח באחוזה של משפחת בוש במידלאנד, טקסס, מבלי לשלם לה תמלוגים. או לקדוח ליד מאליבו ללא ההגנה הסביבתית היעילה ביותר. אך כאשר ילידים מצויים באזור הקידוח של אקסון או בריטיש פטרוליום, לפתע, המגינים הגדולים על זכויות הקניין הפרטי הופכים כמעט בולשביקים: ניתן לתפוס קרקעות ״לצורכי ציבור״ עבור קידוחי נפט. כמה ילידים הועברו ממקומם באמצעות תרגילים משפטיים, אחרים – באיומי רובה. אלה שהם פחות בני מזל, נותרו להתפלש, ממש כך, בזוהמה שהותירו הקידוחים.

התבוננו בצילום, שנעשה ביערות הגשם של האמזונס באקוואדור. הוא נלקח מחקירה שניהלתי עבור תחנת הטלוויזיה של הבי.בי.סי., ועכשיו הוא כלול בסרט ״חקירות פלאסט״. אני מחזיק בידי משקע שחור מסריח של נפט גולמי, שהוצא מבאר קידוח שנזנחה של חברת שברון-טקסאקו. צינור מוביל מהבאר הרעילה ישר לתוך הספקת המים של האינדיאנים של קופאן.

המנהיג האינדיאני אמרילדו קריולו סיפר לי, כיצד הגיעו מנהלי החברה במסוק לכפר הנידח שלו, ובדברם בספרדית – שבני קופאן אינם מבינים – ״רכשו״ זכויות קידוח תמורת תכשיטים זולים וגבינה צהובה. הילידים מעולם לא ראו קודם לכן גבינה. (״לגבינה היה ריח מוזר, אז השלכנו אותה ליער״). לאחר שהקידוחים החלו, הבן של קריולה הלך לשחות במקווה המים הרגיל. הוא שב מקיא דם, ומת.

שאלתי את שברון לגבי גל ההרעלות ומקרי המוות. לפי דו״ח עצמאי, 1,401 מקרי מוות, בעיקר של ילדים, רובם מסרטן, ניתן לקשר לזיהום הרעיל, הנובע מפעולות שברון.

עורך הדין של שברון אמר לי: ״וזה המקרה היחיד של סרטן בעולם? כמה מקרים של ילדים חולי סרטן ישנם בארצות-הברית?... עליהם להוכיח שזה בגלל הנפט הגולמי שלנו״, והוסיף בצהלה – ״וזה לגמרי בלתי אפשרי״.

חברות הנפט הגדולות מתייחסות לדמם של הילדים כאל תוסף דלק זול. זו הסיבה לכך, שתושבי פרו אחזו בנשק. בני קופאן באקוואדור, שלא כמו אחיהם בפרו, אינם לוקחים שבויים. במקום זאת, הם הצטיידו היטב בעורכי דין.

אך שברון ואחיותיה, חברות הנפט הגדולות, מתחמקות מהחוק. לאחרונה, שילמה חברת ״של״ סכום: 15 מיליון דולר, לבני אוגוני ולמשפחתו של קן סארו-ויוה, בשל מה שתואר בתקשורת כתפקידה של ענקית הנפט ברצח של ויוה וחבריו הפעילים, שהגנו על העם של הדלתה בניגריה מפני זיהום באמצעות קידוחי נפט. חברת ״של״ הכניסה לכיסה 31 מיליארד דולר בשנה שעברה כרווחים, ומקווה שהפיצוי ששילמה יסלול את הדרך לשותפות בקידוחים עם ממשלת ניגריה. ברכות, ״של״. 15 מיליון דולר עבור רישיון להרוג ולקדוח, זו חתיכת עסקה.

המאמר פורסם באתר Znet, ב-12 ביוני 2009. חברת קוק, המוזכרת בו, היא החברה הפרטית השנייה בגודלה בארה״ב.

הישג ל"עתידנו" בבחירות איגוד העובדים הסוציאליים

מתוצאות הבחירות לאיגוד העובדים הסוציאליים שנערכו בשבוע שעבר עולה, כי נבחרו 29 צירים מטעם הרשימה "עתידנו" מתוך 33 המועמדים של הרשימה - המייצגת את העובדים הסוציאליים הצעירים הדורשים לפתוח במאבק נחוש למען שיפור תנאי עבודה ושכר, ונגד הפרטתם של השירותים החברתיים. לתפקיד היו"ר נבחר איציק פרי לקדנציה שנייה ברוב של 60% מהקולות, מועמדת "עתידנו", שולי אבידור זכתה ל-40%. עם היבחרו מסר פרי, כי מטרתו בקדנציה הבאה – שיפור שכר העובדים. מדי שנה מסיימים כ-1,300 סטודנטים את בתי הספר לעבודה סוציאלית. הם נקלטים לרוב במקומות עבודה מופרטים בהם קיים חוסר ביטחון תעסוקתי. אם לא די בכך, מנתוני האיגוד עולה, כי קיים פער של כ-16% בין שכרם ותנאי העסקתם של העובדים הסוציאליים לבין בעלי מקצועות אקדמיים אחרים. לדברי פרי, בינואר הקרוב צפויים להיפתח הדיונים על הסכמי השכר של העובדים הסוציאליים והוא מתכוון לצאת למאבק מתואם בנושא.

באונ' בן-גוריון סותמים פיות

סטודנט באוניברסיטת בן-גוריון, יואב שמחוני, יועמד בקרוב לדין משמעתי בגלל שהשתתף בהפגנה למען חופש ביטוי בקמפוס. זהו מקרה נוסף של סתימת פיות בתוך הקמפוס ומחוצה לו, בסיועה של משטרת ישראל, הכולל מעצר פעילים ופעילות על ידי אנשי מחלקת הביטחון המהווים משטרה פוליטית לכל דבר. עודף פעילות מחלקת הביטחון מטריד גם את המרצים. 60 מרצים ו-60 סטודנטים חתמו על מכתב אל הנהלת האוניברסיטה, בו הם מביעים דאגה מהתנהלות המחלקה. "המקרים שדווחו", נאמר במכתב, "מעידים על דפוס פעולה פסול, על התנהגות מפלה ואנטי-דמוקרטית ועל חוסר הבנה בסיסית לגבי מהות תפקידה של מחלקת ביטחון". מעדויות סטודנטים עולה, כי אנשי מחלקת הביטחון נוהגים לצלם פעילים פוליטיים, וכן למנוע מסטודנטים לערוך פעילות פוליטית גם מחוץ לשערי האוניברסיטה.

סטודנט לתואר ראשון ופעיל חד"ש, דאוד עפאן, סיפר כי בתקופת המלחמה בעזה ישב בקפטריה עם כמה מחבריו. "פתאום ניגשו אלינו אנשי מחלקת הביטחון, נפתלי פרסלר וגלעד טהלקר. הם ביקשו מאתנו להראות להם תעודות סטודנט ולאחר מכן צילמו אותי". באמצע חודש מאי, ארגן עפאן הרצאה לסטודנטים בנושא הנכבה. לאחר שקיבל את אישור דיקנאט הסטודנטים ואת אישורה העקרוני של מחלקת הביטחון, נאמר לו, כי עליו לגשת אל משרדי המחלקה כדי לקבל אישור סופי. כשניגש עפאן למשרדים, הודיע לו פרסלר כי האירוע מבוטל "מפני שאיחר בעשר דקות". בהתערבות דיקאן הסטודנטים התקיים לבסוף האירוע באיחור של שבוע. סטודנט אחר לתואר ראשון, רן צורף, פעיל בארגון "דרום לשלום", סיפר, כי אנשי מחלקת הביטחון צילמו לפחות שלוש הפגנות בהן השתתף. התקרית האחרונה אירעה לפני כשבוע, כשעובד המחלקה צילם הפגנה שנערכה ביוזמת הסטודנטים של חד"ש נגד חוק הנכבה וחוק האזרחות, מחלון בניין מרוחק כשהוא בלבוש אזרחי. צורף, שזיהה את העובד מהפגנות קודמות, צילם את הצלם, אך כשניגש לצלמו מקרוב איים עליו אדם אחר בלבוש אזרחי ש"יפרק אותו". הסטודנטית לתואר שני, נועה סלור, אף היא פעילת חד"ש, סיפרה, כי לפני כחודש אנשי מחלקת הביטחון דרשו ממנה להפסיק לחלק עלונים נגד חוק הנכבה מחוץ לשערי האוניברסיטה. סלור הדגישה, כי חברות מסחריות מחלקות עלונים כל העת במקום בו עמדה וכי היא עצמה חילקה שם בעבר הזמנות למסיבות. אנשי המחלקה הזמינו את המשטרה, ששלחה שישה שוטרים למקום כדי לעצור אותה.

חיפה: הרצאה של נעמי קליין מחברת "דוקטרינת ההלם"

ביוזמת הוצאת "אנדלוס" תופיע בחיפה, ביום רביעי הקרוב, העיתונאית והחוקרת הקנדית נעמי קליין מחברת הספר "דוקטרינת ההלם", העוסק בקפיטליזם העולמי. הספר זכה להצלחה רבה במהדורה המקורית בשפה האנגלית והוא תורגם עתה לעברית על ידי דבי אילון ופורסם על ידי הוצאת "אנדלוס". ב"דוקטרינת ההלם" מנפצת נעמי קליין את המיתוס שלפיו השוק החופשי הגלובלי, והאידיאולוגיה המנחה אותו, ניצחו בדרכים דמוקרטיות. הספר חושף את התכנון, את נתיב המזומנים, ואת המושכים בחוטים שעמדו מאחורי המשברים והמלחמות ששינו את העולם בארבעת העשורים האחרונים, ומשרטט את הסיפור המרתק על הדרך שבה מדיניות "השוק החופשי" של ארה"ב השתלטה על העולם - באמצעות ניצול אנשים וארצות שהוכו בהלם בעקבות אסון. כאמור, המפגש עם קליין יתקיים בחיפה, ביום רביעי ה-1 ביולי בשעה 19:00 בתיאטרון אלמיידן, שבכיכר סולל בונה, הדר. לקריאת ההקדמה של הספר, לפרטים נוספים על המחברת ולרכישת "דוקטרינת ההלם" – באמצעות אתר ההוצאה: www.andalus.co.il

תחרות עיצוב סמל לאירועים לציון
90 שנה למפלגה הקומוניסטית בארץ

ועדת ההכנה לאירועים לציון 90 שנה לייסודה של המפלגה הקומוניסטית בארץ מודיעה בזאת על

תחרות עיצוב סמל גרפי לאירועים.

הצעות נא לשלוח במייל info@maki.org.il

המועד האחרון לקבלת הצעות: 15.7.09